

Oppsummering fra Kontaktgruppemøte 26.-27. januar 2023 lunsj til lunsj

Møtet ble avholdt i Osloregionens Europakontors lokaler i 3, rue du Luxembourg, 1000 Brussel

Til stede: Gørill Brodahl og Martine Matre Bonarjee (Viken fylkeskommune), Sebastian Siebrandt Blomli (Innlandet fylkeskommune), Svein Frydenlund (Hamar kommune), Lars Haukvik (Vestfold og Telemark fylkeskommune) og Morten Stemre (Østlandssamarbeidet). I tillegg var Marius Vahl, DG Regio, til stede under punkt 2.

Fra sekretariatet: Gunnar Selvik (referent), Ingvild Jacobsen, Randi Hoseth, Joakim Berg, Ingrid Føsker og Ragnhild Leganger.

1. Velkommen og siste nytt om EU/EØS

Gunnar ønsket velkommen, gav alle ordet for å presentere seg, og orienterte som følger fra EU/EØS-politikken:

«Vi har en del fravær, noe som vel er naturlig med medlemmer som er travle hjemme i Norge, men da er det desto hyggeligere å ønske dere som har tatt turen, både til Lynkurset og til dette KG-møtet, hjertelig velkommen til Europas hovedstad!

Det er ganske nøyaktig tre år siden vi sist hadde en lunsj-til-lunsj-samling – det var rett før det dere vet, i Bærum i januar 2019, så det er jammen på høy tid at vi igjen møtes på denne måten!

For ett år siden så hadde vi også store planer om å ha et møte som dette, men den siste oppblomstringen av det dere vet gjorde at Teams da igjen ble det eneste alternativet.

Takk for i går, både lynkurs og middag, og i formiddag – vi håper lynkurset gav dere det vi ønsker at dere skal få, nemlig økt kompetanse til alle Norges regioner, organisert av (nesten) alle Norges regioner i Brussel, og kanskje viktigst: anledning til å prate uformelt med andre aktører fra Norges regioner både basert i denne byen og basert rundt omkring i Norge, og med andre aktører i Brussel.

Så noen korte ord om situasjonen i EU/EØS akkurat nå: Nå har jo dere hørt i et døgn om mye som foregår, men jeg vil prøve å lage min egen vri. Det er liten tvil om at den store saken det siste året har vært og er Sikkerhetspolitikk. At dette politikkområdet er altoverskyggende er jo ikke rart, siden vi opplever en fullskala krig i Europa, noe som vi ikke har sett maken til siden 1945.

I Norge er vi stolte av at Stoltenberg styrer NATO-skuten og også denne organisasjonen er selvfølgelig blitt enda mer relevant siden Macron for faktisk bare litt over tre år siden sa at

NATO var hjernedød (det var dog kanskje mest et resultat av Trumps lunkne holdning til alliansen).

Imidlertid så fungerer NATO som en garantist mer enn en gjennomfører – ingen NATO-land er så langt angrepet, noe som betyr at artikkel 5, en for alle og alle for en, ikke er påberopt (dette har for øvrig bare skjedd en gang – etter 9/11).

Det som foregår i gangene på NATO-hovedkvarterene er jo en komplisert balansegang mellom å være passiv garantist og samtidig være forberedt på det verste. Dette trenger ikke EU i samme grad å gjøre, noe som reflekteres i at de fremstår langt mer proaktive, paradoksalt nok også innen sikkerhetspolitikk enn NATO. Dette betyr jo at, til tross for NATOs «oppvåkning», så har Macrons ønske om et sterkere sikkerhetspolitisk Europa også blitt virkelighet.

Det er selvfølgelig også andre politikkområder som har seilt opp som viktige, slik som energipolitikk og selvfølgelig bærekrafts-politikk; begge områder som også på mange måter er svært påvirket av den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa akkurat nå. I Norge klages det på høye energipriser, men hvis det er en trøst, så er de langt høyere her nede, og subsidiene er, sammenlignet med Norge, helt minimale. Selv om energiprisene allerede høsten 2021 begynte å stige, så er det liten grunn til å tvile på at Krigen er hovedårsaken til den voldsomme økningen. Kriser som disse medfører imidlertid også muligheter og såkalte paradigmeskifter. Selv om man på kort sikt ser gjenoppfiring av kullkraftverk, så er det jo også et voldsomt fokus på både energisparing og på utbygging av fornybar energi, som vi ikke hadde hatt hvis det hadde vært «business as usual».

At behovet for internasjonalt samarbeid også er blitt intensivert etter år med nasjonalistisk populisme er også mer og mer klart. Både det å vinne en krig mot et aggressivt diktatur, løse energikrisen og gjennomføre bærekraftsomleggingen, er alle utfordringer som er for store for enkeltland, inkludert Norge. Og som dere lærte i går så er internasjonalt samarbeid neppe kompatibelt med å kutte kabler til utlandet, eller å velge bort EØS-relevante programmer som Life og Solidaritetskorpsset.

EU fremstår derfor, enten vi liker det eller ikke, som den mest effektive løsningen for å dra lasset sammen – bare tenk på at EU har iverksatt 9 (snart 10) sanksjonspakker mot Russland, EU koordinerer økonomisk og militær støtte til Ukraina, EU har oppnådd enighet om felles innkjøp og prising på energi, og EU er godt i gang med implementeringen av den mest ambisiøse bærekraftspolitikken verden har sett».

2. EUs samhörighetspolitikk

Marius Vahl, nasjonal ekspert i DG Regio holdt en presentasjon, etterfulgt av diskusjon, om EUs samhörighetspolitikk – se vedlagte presentasjon. Selv om Norge er utenfor denne politikken (med unntak av EØS-midlene og Interreg), så er det viktig for oss som region å forstå hvordan EU organiserer seg også på dette området.

3. Oppdatert info om aktuelle saker fra Sekretariatet

Joakim gav en presentasjon av siste nytt innen utdannings- og helseområdene, og Randi og Ingvild gave en presentasjon «Grønt nytt i Europa – oversikt over saker på EU-agendaen». Disse ble etterfulgt av spørsmål fra og diskusjon i Kontaktgruppen. Begge presentasjonene er vedlagt, samt [denne linken](#) til en artikkel om den foreslåtte karbontollen (CBAM) som ble referert til i vår presentasjon.

4. Innspill til styresaker

Gunnar gikk gjennom agendaen for neste styremøte, med særlig vekt på følgende agendapunkter: Sak 4/23 Årsmelding 2022, Sak 5/23 Årsregnskap 2022, Sak 6/23 Handlingsplan for Osloregionens Europakontor 2023-24, inkludert Aktivitetsoversikt 2023, Sak 7/22 Policy dokumenter: EUs temaår 2023 – «Year of Skills» og Den europeiske Helsedata-plattformen og Sak 8/23 Personalsituasjonen i ORE. Hvert enkelt agendapunkt ble diskutert og den endelige versjonen av innkallingen med vedlegg vil ble sendt til styret senest 3/2.

5. Orienteringer fra medlemmene

V&T fk (Lars): Ser frem til at ORE-sekretariatet kommer på besøk 15/2 til fagdag for Hovedutvalg for Klima, areal og plan samt administrasjonen med representanter fra næring, klima og vann. Takket ORE for god assistanse i følgende aktiviteter: Inkubatoren Proventia (besøksprogram næringsklynge), Larvik (prosjektmuligheter NEB) og Skien (besøksprogram og assistanse prosjektsøknad Kreativt Europa). VTfk er med i ØKS Interreg-prosjekt Grønn Jyllandskorridor. Ellers så er de naturlig nok preget av arbeid rundt oppsplitting (innplassering av alle er ferdigstilt i juni), og av høstens valg.

Viken fk (Gørill og Martine): Oppsplitting tar mye av tiden på bekostning av internasjonalt arbeid (ferdig med innplassering 3/3-23). Mer fokus på overføring av prosjekter enn på oppstart av nye. Pågående prosess rundt ansvarsfordeling av medlemskap i diverse organisasjoner. Har samlinger i kommunale nettverk med særlig fokus på kommuners deltakelse i f eks E+.

Innlandet (Sebastian): Er på et godt sted mht internasjonalt arbeid, siden slipper å fokusere på organisasjonsprosesser. Enighet om hvordan jobbe internasjonalt – færre prosjekter og mer fokus på veiledning (sende inn 2-3 søknader/år), og vil snart få en fjerde kollega. Samarbeider med HINN (kommende ORE-medlem?) om prosjektsøknader mm. Opprettet Europanettverk Innlandet med bl a HINN, NTNU og Forskningsrådet. Arrangerer Europadager for andre gang nå i vår, EM i cybersikkerhet i 2024, og avventer svar på stor HEU-søknad som er en fortsettelse av Phusicos-prosjektet.

Hamar (Svein): Hamar ligger høyt på kommunebarometeret generelt og har f eks UNESCO-status innen VR/spill. Viktig å kunne igangsette prosjekter med hjelp fra ORE. Ser frem til vårt besøk 14/2 (fokusere på hva vi kan hjelpe kommunenes tjenesteproduksjon med).

Østlandssamarbeidet (Morten): Har gitt innspill til TEN-T (det nordiske triangel er nå inne). Klimasatsprosjekt næring/transport. Grensekryssende gods. Besøk til Tyskland – tema høyere utdanning. Også fokus på Oslofjorden – Østersjøen. Høringsinnspill avløpsdirektivet i samarbeid med Norsk Vann (frist 14/3). Europaforum 12. mai i Deichman – Huitfeldt blant innlederne. Observatør i Jyllandskorridoren. Besøke ORE til høsten (og ønsker å samarbeide med OR om felles bestillinger til ORE).

6. Eventuelt

Martine, som er leder av OREs valgkomite, påpekte at det er viktig at det tenkes på sammensetning av styret som skal være etter årsmøtet 2023, siden det bør tas hensyn til det faktum at Oslo går ut (1/10-23) og at nye fylkeskommuner kommer til (1/1-24). Gunnar vil ta dette opp under «eventuelt» i neste styremøte.